

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДО ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАКТИКИ КОНТРОЛЮ

©2026 КОЗАЧЕНКО Г. В., ПОГОРЕЛОВ Ю. С., ФАЇЗОВ А. В.

УДК 336.148:351.712(477):006.3
JEL Classification: H57; H83; M42

Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С., Фаїзов А. В.

Імплементация міжнародних стандартів аудиту публічних закупівель до вітчизняної практики контролю

Метою статті є аналіз трансформації методології аудиту публічних закупівель в Україні в контексті співпраці з EU4PFM та використання настанови GUID 5280. У статті обґрунтовано значущість публічних закупівель як життєво важливого інструменту регуляторної функції державного управління національною економікою. Зазначено особливу роль Рахункової палати у здійсненні контролю за публічними закупівлями. Досліджено, що методологічний аспект аудиту публічних закупівель наразі перебуває на стадії становлення, що передбачає активне впровадження європейських стандартів і переосмислення інструментарію аудиту. Зокрема, йдеться про настанову GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» та методичні рекомендації з аудиту публічних закупівель програми EU4PFM (Програма підтримки управління державними фінансами), які тісно взаємопов'язані та слугують фундаментом для розроблення внутрішніх методологічних матеріалів Рахункової палати для безпосереднього використання під час перевірок. Проаналізовано компоненти проєкту EU4PFM, зокрема Компонент 2 «Публічні закупівлі», а також методичні рекомендації EU4PFM з аудиту публічних закупівель, які рекомендовані для використання Рахунковою палатою, зміст і призначення GUID 5280, що є невід'ємною частиною Системи професійних документів INTOSAI (IFPP) (яка містить стандарти ISSAI та настанови GUID). Розглянуто специфіку оцінювання публічних закупівель за критеріями «triple-E» (економічність, ефективність і результативність). Ця настанова не лише визначає загальні принципи та підходи до аудиту, а й виступає інструментом реалізації державної політики для досягнення стратегічних цілей відповідно до національних інтересів, пріоритетів розвитку та міжнародних зобов'язань. Розглянуто трансформацію методології аудиту публічних закупівель в Україні на основі інтеграції положень GUID 5280 та методичних рекомендацій проєкту EU4PFM, яка спрямована на гармонізацію системи державного фінансового контролю України з міжнародними стандартами INTOSAI.

Ключові слова: публічні закупівлі, аудит публічних закупівель, настанова GUID 5280, проєкт EU4PFM, Рахункова палата, методичні рекомендації.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2026-1-65-76>

Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 52.

Козаченко Ганна Володимирівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіко-правових дисциплін, Національна академія внутрішніх справ (пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна)

E-mail: AVKozachenko2016@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8153-771X>

Researcher ID: H-6861-2018

Scopus Author ID: 57202628518

Погорелов Юрій Сергійович – доктор економічних наук, професор, державний аудитор, Рахункова палата України (вул. М. Коцюбинського, 7, Київ, 01601, Україна)

E-mail: YSPogorelov@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1192-874X>

Researcher ID: S-1265-2018

Scopus Author ID: 57202629469

Фаїзов Анатолій Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіко-правових дисциплін, Національна академія внутрішніх справ (пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна)

E-mail: anatolii_faizov@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5090-5145>

Researcher ID: GXV-2652-2022

UDC 336.148:351.712(477):006.3
JEL Classification: H57; H83; M42

Kozachenko G. V., Pogorelov Yu. S., Faizov A. V. Implementation of International Public Procurement Audit Standards into National Control Practice

The aim of the article is to analyze the transformation of the methodology of public procurement audit in Ukraine in the context of cooperation with EU4PFM and the use of guideline GUID 5280. The article substantiates the significance of public procurement as a vital tool of the regulatory function of State management of the national economy. The article notes the special role of the Accounting Chamber in exercising control over public procurement. It is examined that the

methodological aspect of public procurement audit is currently in the developmental stage, which involves the active implementation of European standards and the reconsideration of the audit tools. In particular, it refers to guideline GUID 5280 «Manual on Public Procurement Audit» and the methodological recommendations on public procurement audit of the EU4PFM program (Public Financial Management Support Program), which are closely interconnected and serve as a foundation for developing the internal methodological materials of the Accounting Chamber for direct use during inspections. The components of the EU4PFM project have been analyzed, in particular Component 2 «Public Procurement», as well as the EU4PFM methodological recommendations on public procurement audit, which are recommended for use by the Accounting Chamber, the content and purpose of GUID 5280, which is an integral part of the INTOSAI Professional Standards System (IFPP) (which includes ISSAI standards and GUID guidelines). The specifics of evaluating public procurement according to the «triple-E» criteria (economy, efficiency, and effectiveness) have been considered. This guideline not only defines the general principles and approaches to auditing but also serves as a tool for implementing State policy to achieve strategic goals in accordance with national interests, development priorities, and international obligations. The transformation of the public procurement audit methodology in Ukraine has been considered based on the integration of the provisions of GUID 5280 and the EU4PFM project methodological recommendations, aimed at harmonizing Ukraine's public financial control system with international INTOSAI standards.

Keywords: public procurement, public procurement audit, GUID 5280 instruction, EU4PFM project, Accounting Chamber, methodological recommendations.

Fig.: 4. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 52.

Kozachenko Ganna V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Economic and Legal Disciplines, National Academy of Internal Affairs (1 Solomianska Square, Kyiv, 03035, Ukraine)

E-mail: AVKozachenko2016@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8153-771X>

Researcher ID: H-6861-2018

Scopus Author ID: 57202628518

Pogorelov Yuriy S. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, State Auditor, Accounts Chamber of Ukraine (7 M. Katsiubynskoho Str., Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: YSPogorelov@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1192-874X>

Researcher ID: S-1265-2018

Scopus Author ID: 57202629469

Faizov Anatolii V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Economic and Legal Disciplines, National Academy of Internal Affairs (1 Solomianska Square, Kyiv, 03035, Ukraine)

E-mail: anatolii_faizov@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5090-5145>

Researcher ID: GXV-2652-2022

Вступ. Публічна закупівля – єдиний легітимний термін, закріплений чинним Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII (в ред. від 31.10.2025, підстава 4510-IX), який тлумачиться як придбання у встановленому цим Законом порядку за кошти платників податків через конкретних замовників товарів, робіт і послуг для задоволення потреб суспільства та територіальних громад (категорії замовників визначено у статті 4 цього Закону).

Публічні закупівлі відповідно до ключових норм Закону України «Про публічні закупівлі» (№ 922-VIII) та у межах спецпроекту про Угоду про асоціацію з ЄС [40] мають здійснюватися прозоро (принцип «усі бачать усе»), з використанням законодавчо встановлених правил та процедур, порушення яких неприпустимо, створювати рівні умови для замовників та виконавців їхніх пропозицій, забезпечувати перемогу у конкурсних торгах учасників з якісними товарами та послугами і відповідною ціною (якісні товари та послуги не можуть пропонуватися за низькою ціною), проводитися переважно з використанням цифрових технологій, що гарантує незмінність первинно поданих даних та їхню загальну доступність.

За даними модуля аналітики ВІ Prozorro, за підсумками 2025 р. загальна сума оголошених закупівель перевищила 1,3 трлн грн [2], тоді як за підсумками 2024 р. за результатами конкурентних закупівель було укладено 379 тис.

договорів на 793,04 млрд грн [51]. Тільки за перші 8 місяців 2025 р. через електронну систему проведено понад 1 млн грн закупівель на суму понад 500 млрд грн з економією 10–15% завдяки конкуренції [12].

Через публічні закупівлі проходять значні обсяги публічних фінансових ресурсів, тому у цій сфері практично у всіх країнах світу нерідко виникають правопорушення економічної спрямованості, серед найпоширеніших з яких є «відкати», «улюблені» постачальники та недопуск їхніх конкурентів на торги, прописування умов тендерів винятково під «своїх» та ін. [32], з використанням чого виникають як мінімум нецільове використання бюджетних коштів, а, як максимум, їхнє привласнення та розкрадання. За опублікованими даними, через дію корупційної складової у національному секторі публічних закупівель щорічно втрачається від 10 до 15% загальних видатків державного бюджету [14; 19]. У 2025 р. Державна аудиторська служба України (ДАСУ) вдвічі збільшила відсоток відшкодувань та поновлення державних ресурсів [28] (у 2024 р. ДАСУ попередила порушення законодавства у сфері публічних закупівель на суму 22,4 млрд грн [4]). Тому у всіх країнах існують правила й процеси публічних закупівель, що «...викликає необхідність створення чітко регламентованої системи державного контролю, яка б забезпечувала прозорість, законність та ефективність процедур закупівель» [10].

У публічних закупівлях кожен крок замовника має перебувати під пильним державним наглядом (контролем), визначення якого надано у статті 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V. Його проведення у сфері публічних закупівель, за Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII, входить до компетенції низки державних органів (Державна аудиторська служба України, Антимонопольний комітет України та Рахункова палата) [43]. Кожен із цих державних органів має власні повноваження та функції, для реалізації яких на системній основі проводять перевірки ефективності, прозорості та цільового використання витрат публічних коштів. Але до процесів та процедур публічних закупівель ці органи, за Законом України «Про публічні закупівлі», не втручаються, вони, по суті, аналізують масиви різноманітних даних та документів минулих періодів і за результатами аналізу надають відповідні оцінки правомірності поведінки учасників публічних закупівель.

Аудит публічних закупівель є відносно новою практикою державного фінансового контролю в Україні. Останніми роками він поступово еволюціонував від простої перевірки наявності документів до аналізу стратегічної доцільності витрат фінансових ресурсів держави.

Ключовою точкою відліку актуалізації аудиту публічних закупівель вважається 2016 р., коли набув чинності Закон України «Про публічні закупівлі», відповідно до норм якого усі тендери стали електронними. З того часу змінилася парадигма аудиту публічних закупівель – від фіскального контролю до аудиту ефективності і зросла роль аудиту у запобіганні корупції.

При цьому аудит публічних закупівель не є інструментом покарання, він, радше, є інструментом стримування (deterrence effect) та консультативної допомоги державі для покращення управління фінансовими ресурсами. Адже він значною мірою сприяє виходу системи державного фінансового контролю на новий, прогресивніший рівень, наближує її до передових зарубіжних практик, що одночасно потребує постійної поступової трансформації його методологічного забезпечення.

Особлива роль у контролі у сфері публічних закупівель належить Рахунковій палаті – вищому органу зовнішнього державного фінансового контролю, що у тому числі здійснює аудит діяльності (ефективності), аудит відповідності та фінансовий аудит щодо законності використання коштів державного бюджету у публічних закупівлях.

Метою статті є аналіз трансформації методології аудиту публічних закупівель в Україні, що базується на інтеграції настанови GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» (Guidance on Auditing Public Procurement) та методичних рекомендацій проекту EU4PFM (Програма підтримки управління державними фінансами), яка має сприяти гармонізації системи державного фінансового контролю в Україні з міжнародними стандартами INTOSAI.

Аналіз результатів попередніх досліджень. Наукова школа з аудиту публічних закупівель в Україні є відносно молодого, її виникненню сприяла «тендерна революція», тобто перехід на систему Prozorro. До цього моменту в наукових публікаціях розглядалися питання контролю у сфе-

рі державних закупівель (досліджувані документи, методи контролю та організація їхнього застосування, формулювання висновків за його результатами тощо), а термін «аудит» майже не вживався.

З 2016 р. в Україні почали з'являтися перші наукові публікації, присвячені проблематиці різних аспектів аудиту публічних закупівель: теоретичним засадам аналізу закупівель та їхньої ролі в бюджетному процесі [6; 39], діяльності його суб'єктів [35], шляхам вирішення організаційних і контрольних-облікових проблем [42]. Саме у цей період в монографії М. С. Письменної обґрунтовано необхідність та актуальність переходу від фіскального контролю паперових процедур до аудиту публічних закупівель [16].

З еволюцією аудиту публічних закупівель у науковому просторі стали з'являтися публікації, присвячені методології цього виду аудиту, яка передбачає не лише власне аудиторські процедури, а й поширює призначення аудиту публічних закупівель, розглядаючи його як інструмент стратегічного розвитку та зміцнення соціальної політики (наприклад, [3; 13; 18; 44]).

У сучасних публікаціях розглядаються також способи цифровізації процесів закупівель, інтеграції електронних систем та міжнародного досвіду, зазначаються проблеми недостатньої узгодженості між обліковими процедурами, внутрішнім аудитом і зовнішнім контролем, обмеженості інструментів аналітичного оцінювання фінансових ризиків, фрагментарності інформаційних систем обліку та контролю (наприклад, [5; 18]).

Проте слід визнати, що саме методичний аспект методології аудиту публічних закупівель поки ще перебуває на етапі становлення, оскільки передбачає активну імплементацію європейських стандартів і нового осмислення інструментарію аудиту.

Викладення основного матеріалу. Аудит публічних закупівель в Україні має проводитися з використанням найкращих світових практик, адже наша держава прагне інтегруватися до світової економічної системи. Для цього в Україні виконуються активні дії у галузі співпраці з відповідними міжнародними організаціями та з різноманітними фінансовими установами Європи.

Одним з напрямів такої співпраці, вельми широкої, багатокомпонентної та результативної, є удосконалення управління державними фінансами, складовою яких є публічні закупівлі.

18.06.2019 Центральне агентство з управління проектами (СРМА, Литва) разом з Представництвом Європейського Союзу в Україні, спільно з Міністерством фінансів України та Державною податковою службою України розпочали впровадження програми з управління державними фінансами в Україні (EU Public Finance Management Support Programme for Ukraine – EU4PFM) [30].

EU4PFM – це програма Європейського Союзу для підтримки України в реформуванні управління державними фінансами, що охоплює податкову, митну сфери та покращення бюджетного процесу, включаючи публічні закупівлі, зовнішній аудит та управління персоналом для створення більш ефективної та прозорої фінансової системи [29].

Програма фінансується ЄС, а її реалізацію координує Центральне агентство з управління проектами (СРМА) Литви спільно з українськими партнерами [8; 41].

Реалізацію Програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM) продовжено до 31 грудня 2025 р. з подовженням до 31 грудня 2026 р. в угоді про внесок щодо продовження Програми, яку підписали Центральне агентство з управління проектами (CPMA) та Представництво ЄС в Україні.

З 01.01.2024 до проекту «Продовження програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)» додалися два нових компонента: публічні закупівлі та зовнішній аудит і парламентський нагляд. Таким чином, розширений проект EU4PFM містить п'ять компонентів (рис. 1).

Спрямованість компонента 2 «Публічні закупівлі» проекту «Продовження програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)» надано на рис. 2.

У Проекті «Продовження програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)» планується спрямовувати зусилля у майбутньому також на подальше вдосконалення оборонних закупівель та допомогу у розробленні підзаконних актів у разі оновлення Закону України «Про публічні закупівлі» [33].

Реципієнтом компонента 2 «Публічні закупівлі» є Рахункова палата [31].

Рахункова палата на системній основі аналізує річні звіти Міністерства економіки щодо функціонування системи публічних закупівель, здійснює аудит публічних закупівель як окремий аудиторський захід, так і в межах проведення аудитів відповідності [9; 33].

Командою EU4PFM спеціально для аудиторів Рахункової палати розроблено методичні рекомендації щодо перевірки публічних закупівель, до складу яких увійшли:

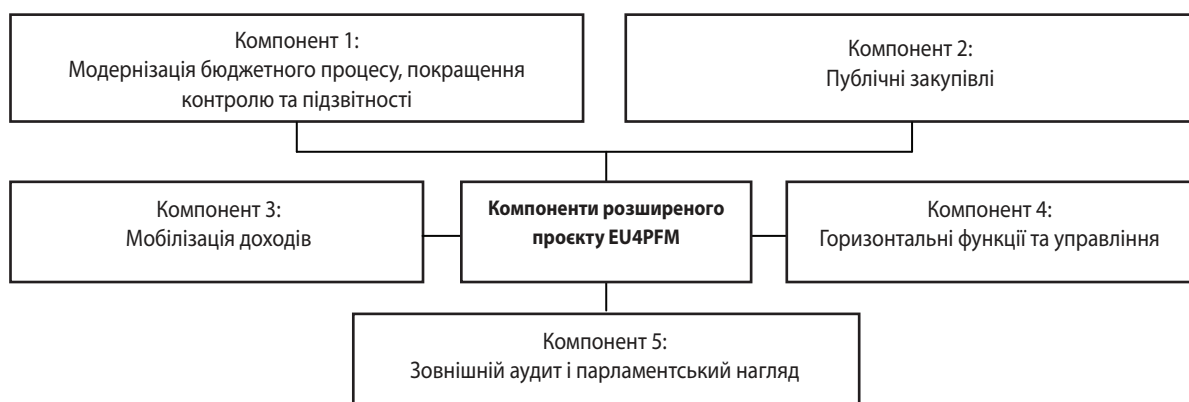

Рис. 1. Компоненти розширеного проекту EU4PFM

Джерело: складено авторами з використанням [31]

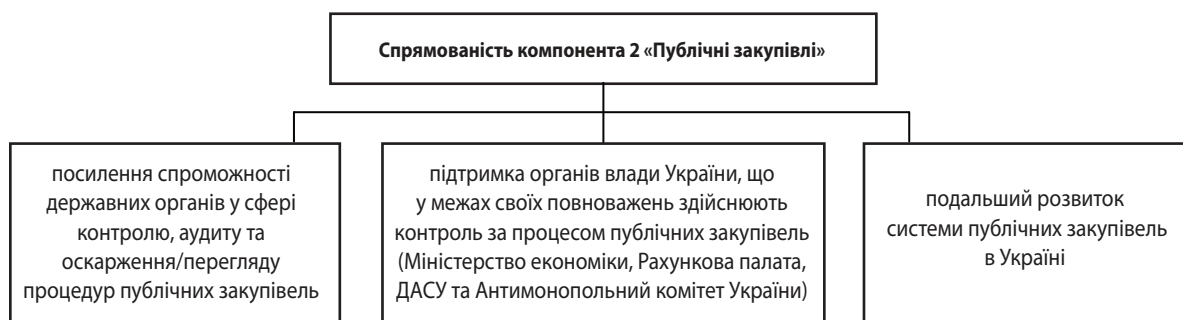

Рис. 2. Спрямованість компонента 2 «Публічні закупівлі» проекту «Продовження програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)»

Джерело: складено авторами з використанням [31]

- практичні кейси;
- сучасні підходи та кращі міжнародні практики проведення аудиту відповідності стосовно публічних закупівель [34].

Методичні рекомендації EU4PFM щодо перевірки публічних закупівель охоплюють усі ключові стадії публічних закупівель і є корисними на етапах планування та проведення аудитів відповідності, під час яких здійснюється, зокрема, і контроль закупівель. Ці рекомендації врахову-

ють підходи, що використовуються Вищими органами аудиту країн – членів ЄС.

В Україні Вищим органом державного фінансового контролю (аудиту) є Рахункова палата (стаття 2 Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 № 576-VIII), що посилило незалежність цього органу зовнішнього державного фінансового контролю, забезпечило відповідність міжнародним стандартам INTOSAI та відповідає прагненню України гармонізувати свою нормативну базу у сфері

закупівель із європейськими стандартами. Проте методичні рекомендації не замінюють стандарти аудиту, методологію чи процедури, що регулюють здійснення Рахунковою палатою аудитів, а доповнюють їх і сприяють підвищенню їх якості [9; 33; 34].

Методичні рекомендації EU4PFM щодо перевірки публічних закупівель і рекомендовані Рахунковій палаті для використання базуються на положеннях стандартів та керівництв (системи професійних документів), що слугують методологічною базою аудиту публічних закупівель, який проводить Рахункова палата. Адаже одним з напрямів програми EU4PFM є впровадження міжнародних практик в Україні для гармонізації національного аудиту із законодавством ЄС, оскільки Україна з 1998 р. в особі Рахункової палати стала повноправним членом INTOSAI (Міжнародної організації вищих органів аудиту) [25]. Відповідно до статті 3 (частина 7) Закону України «Про Рахункову палату» (в ред. Закону від 30.10.2024 № 4042-IX) Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності INTOSAI, а також Систему професійних документів INTOSAI (IFPP) в частині, що не суперечить законодавству України.

Саме Рахункова палата відповідає за виконання зобов'язань, які випливають із її членства в INTOSAI (постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 р. № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна», Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» від 30.10.2024 № 4042-IX) [37].

Одним з основних завдань INTOSAI є застосування професійних міжнародних стандартів (ISSAI), настанов (GUID) і найкращих методологій [36] в аудиті, що проводять його вищі органи в країнах, що є членами INTOSAI.

Частиною Системи професійних документів INTOSAI (IFPP) (стандартів ISSAI та настанов GUID) є настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» (Guidance on Auditing Public Procurement), остаточну версію якого схвалено

Радою керуючих INTOSAI у листопаді 2022 р. [46]. Настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» містить рекомендації (non-mandatory guidelines), що базуються на положеннях фундаментальних стандартів ISSAI (рис. 3).

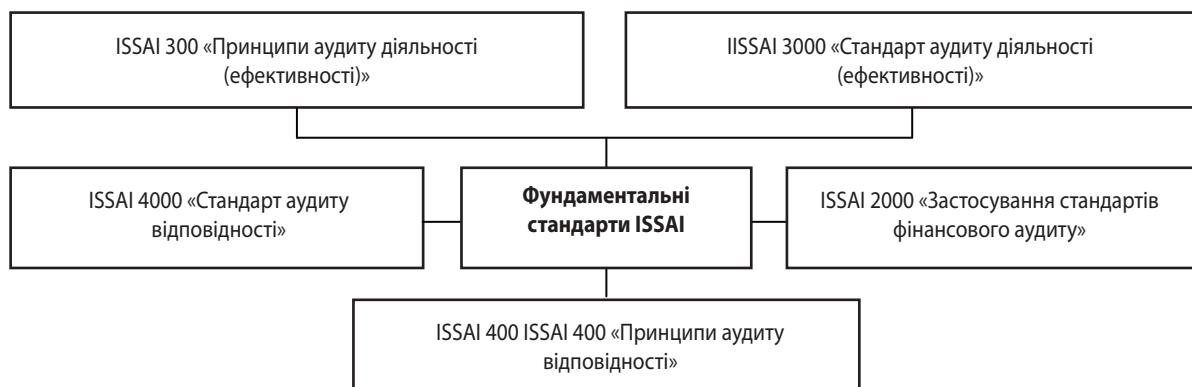

Рис. 3. Фундаментальні стандарти ISSAI, на положеннях яких базується настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель»

Джерело: складено авторами з використанням [46]

У настанові GUID 5280:

- надано загальні принципи та підходи до аудиту публічних закупівель (планування, критерії, звітність), спираючись на які допомагає державним аудиторам планувати, проводити та готувати звіти у сфері публічних закупівель;
- розмежовано особливості проведення всіх трьох видів аудиту у сфері публічних закупівель, що визначено у міжнародних стандартах аудиту публічного сектора (ISSAI), які застосовуються в Україні і зазначені в п. 2 статті 4 Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 № 576-VIII: фінансовий аудит, аудит діяльності (ефективності), аудит відповідності.

Центральне місце у настанові GUID 5280 належить аудиту відповідності (Compliance Audit) кожного етапу публічних закупівель (від планування до виконання контракту) законам, положенням та тендерній документації [46].

Саме аудит відповідності публічних закупівель має встановити законність виконаних закупівельних процедур. Повноваження проводити аудит відповідності публічних закупівель надано Рахунковій палаті змінами до Закону України «Про Рахункову палату» (Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» від 30.10.2024 № 4042-IX).

В настанові GUID 5280 публічні закупівлі оцінюються за трьома критеріями (економічність, діяльність (ефективність) та результативність) [49; 50], ступінь дотримання яких показує, чи не була ціна учасника завищеною, чи отримала державна установа товар/послугу, що задовольняє дійсно реальну потребу, чи відповідає якість товару/послуги встановленим вимогам до їхньої якості.

Фінансовий аудит (Financial Audit) у контексті публічних закупівель у настанові GUID 5280 спрямований на з'ясування правильності та законності відображення

операцій у звітності, облікованості зобов'язань за контрактами, виявлення прихованих боргів та відповідності фактичних виплат актам виконаних робіт (у лютому 2026 р. в Україні запроваджено реформи на основі законопроекту №14023, скасовуючи обов'язкові акти виконаних робіт для бізнесу та дозволяючи використовувати рахунки-фактури як підтвердження наданих послуг. Ці зміни, узгоджені з методичними рекомендаціями EU4PFM та настановою GUID 5280, оптимізують державні закупівлі завдяки електронному виставленню рахунків-фактур та спрощують процедури будівельних комісій).

У настанові GUID 5280 зазначено, що всі три види аудиту публічних закупівель до деякої міри перетинаються.

Настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» та методичні рекомендації EU4PFM щодо перевірки публічних закупівель тісним чином взаємопов'язані. По суті, в методичних рекомендаціях EU4PFM фундаментальні стандарти ISSAI з аудиту, загальні принципи та підходи до аудиту публічних закупівель, надані в настанові GUID 5280, адаптовано до українського законодавства та використовуваної системи Prozoogo. Іншими словами, методичні рекомендації EU4PFM щодо перевірки публічних закупівель є інструментом імплементації загальних принципів та підходів до аудиту публічних закупівель настанови GUID 5280 до практики зовнішнього державного фінансового контролю в Україні.

І настанову GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель», і методичні рекомендації EU4PFM щодо перевірки публічних закупівель слугують базою для розробки внутрішніх методичних матеріалів Рахункової палати для безпосереднього використання їх в аудиті публічних закупівель.

Настанову GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» включено до системи професійних документів INTOSAI (IFPP), на які Рахункова палата офіційно орієнтується у своїй стратегії розвитку [38]. До імплементації настанови GUID 5280 до методологічної бази Рахункової палати ця настанова може використовуватися як методологічна основа аудиту публічних закупівель, в якій зібрано та відображено найкращі світові практики. Тому Рахункова палата самостійно затверджує внутрішні методичні матеріали для аудиту публічних закупівель, керуючись принципами стандартів INTOSAI та настанови GUID 5280 з метою дотримання міжнародних стандартів якості у своїй діяльності.

В цілому, керуючись змінами до Закону України «Про Рахункову палату» та положеннями підготовленої з урахуванням оновлених норм законодавства Стратегії розвитку Рахункової палати на 2025–2029 рр., головним вектором удосконалення методологічних засад всіх аудитів визнано їхнє проведення винятково на базі стандартів та керівництв INTOSAI, що крім покращення процедур аудитів та посилення достовірності їхніх результатів має суттєво посприяти підвищенню рівня міжнародної довіри до звітів цього органу зовнішнього державного фінансового контролю.

Настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» не лише містить загальні принципи та підходи до аудиту публічних закупівель, цей документ є ще й інструментом реалізації державної політики до-

сягнення стратегічних цілей держави відповідно до національних інтересів, національних пріоритетів розвитку та міжнародних зобов'язань. Публічні закупівлі, що становлять значну частку ВВП будь-якої країни, безпосередньо впливають не лише на економічне зростання (наприклад, шляхом підтримки місцевих виробників, зокрема малого і середнього бізнесу), а й на соціальну політику держави шляхом створення робочих місць, забезпечення інклюзивності та прав працівників. Директивою ЄС 2014/24/EU [7] дозволено включати соціальні критерії до тендерів та уведено поняття «соціально відповідальні закупівлі», а у міжнародному стандарті ISO 20400:2017 «Sustainable procurement – Guidance» [47] надано керівні рекомендації щодо інтеграції соціальної відповідальності до процесу публічних закупівель.

Соціальна спрямованість публічних закупівель дуже важлива для України, адже у стратегічних планах держави значну увагу приділено не лише відновленню національної економіки та її поверненню на траєкторію розвитку, а й вирішенню низки соціальних проблем післявоєнного періоду, серед яких особливу увагу передбачено приділити соціальному захисту і працевлаштуванню окремих категорій громадян – воїнів-ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та громадян, котрі повертатимуться з-за кордону в майбутньому і бажатимуть безбар'єрно реалізувати свій професійний потенціал.

Публічні закупівлі в Україні вже час припинити розглядати як простий процес «закупівель найдешевшого», а активно використовувати їх як способи підтримки підприємств малого і середнього бізнесу (шляхом поділу великих контрактів на лоти, щоб вони могли подати заявку, та встановлення вимог, які не є надмірними для таких підприємств, що вперше беруть участь у тендерах), соціальної інклюзії (шляхом внесення так званих «соціальних застережень»), протидії тіншовій економіці (шляхом встановлення вимоги до учасників щодо офіційного працевлаштування працівників та офіційної виплати заробітної плати), розв'язання екологічних проблем через економічні важелі.

У цьому аспекті особливої уваги заслуговують пункти настанови GUID 5280 (табл. 1).

У світовій практиці вже є досвід використання публічних закупівель для вирішення соціально-економічних проблем країн:

- після першої та другої світових війн Велика Британія за допомогою цього інструменту регулятивного впливу забезпечила працевлаштування ветеранів з обмеженими можливостями [11];
- в Канаді та Австралії участь корінних народів у публічних закупівлях не просто підтримується, а є обов'язковим елементом державної стратегії економічного примирення та сталого розвитку [48];
- у США, незважаючи на укази адміністрації Д. Трампа про спрощення Федеральних правил закупівель (FAR) і скасування багатьох ініціатив у сфері DEI (різноманітність, рівність та інклюзія), залишаються чинними встановлені законом статутні цілі у частині підтримки малого бізнесу (5% для ветеранів та жінок) [45; 52].

Положення настанови GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» щодо досягнення стратегічних цілей держави та її соціальної політики

Пункт настанови	Зміст пункту
п. 6 «Вступ» (Introduction)	Зазначено роль публічних закупівель в досягненні національних стратегічних цілей країни, адже через публічні закупівлі можуть реалізовуватися стратегічні національні цілі, такі як економічний розвиток, забезпечення екологічної та соціальної стійкості держави, технологічної модернізації та цифрового переходу
п. 23 «Стратегічний підхід до закупівель»	Аудитор може оцінювати, чи дотримується уряд або організація стратегічного напрямку у проведенні закупівель. Адже публічні закупівлі та їхні пріоритети мають бути безпосередньо пов'язані з загальними пріоритетами держави та інтегровані в них
п. 24 (входить до розділу 2 «Ключові сфери закупівель» (Key areas of procurement) і є частиною підрозділу «Стратегія закупівель» (Procurement strategy))	Аудиторам рекомендовано перевіряти наявність чітко визначених стратегічних цілей для закупівель, інтеграцію закупівель до загальної системи державного управління та використання ключових показників ефективності (KPI) в оцінюванні досягнення результатів
п. 40 (входить до підрозділу «Розуміння середовища закупівель та оцінка ризиків» (Understanding the procurement environment and risk assessment) розділу 3 «Планування аудиту закупівель» (Planning the audit of procurement))	Аудиторам рекомендовано враховувати значущість (суттєвість) ризиків різних типів закупівель

Джерело: складено авторами з використанням [46]

Певні кроки щодо використання публічних закупівель для вирішення соціально-економічних проблем в Україні вже здійснюються, зокрема є відповідні зміни в законодавстві. Так, у чинному тендерному законодавстві існують певні положення, спрямовані на підтримку окремих категорій громадян. Зокрема, йдеться про підтримку підприємств, що засновані громадськими організаціями осіб з інвалідністю, та можливість замовникам закуповувати товари і послуги у таких постачальників без застосування електронної системи торгів (п. 8 ч. 7. ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII (з урахуванням особливостей, що діють у період воєнного стану)). На таких підприємствах питома вага працівників, що мають обмежені можливості, має становити не менше 50%, а питома вага витрат на оплату їхньої праці – не менше 25% від загальних витрат на оплату праці.

Спеціальні умови для підприємств, заснованих громадськими організаціями осіб з інвалідністю є одним з важливих інструментів соціальної політики у сфері публічних закупівель в Україні.

В проекті Закону України «Про публічні закупівлі» від 23.08.2024 № 11520, який постановою Верховної Ради України від 17.09.2024 № 3971-IX прийнятий за основу [26], до принципів здійснення публічних закупівель додано принцип дотримання зобов'язань у сферах екологічного, соціального та трудового права під час закупівлі та виконання договору про закупівлю.

Зрозуміло, що в умовах воєнного стану використання потенціалу публічних закупівель для вирішення соціально-економічних проблем в Україні та здійснення державної політики досягнення стратегічних цілей держави має свої особливості, які не передбачено настановою GUID 5280.

Під час воєнного стану в Україні норми статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» конкретизовано в По-

станові Кабінету Міністрів України № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» [23]). У цій Постанові у п. 13 надано низку вимог, за наявності яких замовник може придбати товари і послуги у підприємств, заснованих громадськими організаціями осіб з інвалідністю, шляхом укладення прямого договору (без проведення тендеру).

Окремим напрямом використання потенціалу публічних закупівель в межах стратегії відновлення національної економіки України в умовах воєнного стану є залучення на системній основі для цього якомога більшої кількості вітчизняних виробників, зокрема для відбудови пошкодженої або модернізації застарілої критичної та соціальної інфраструктури.

Потенціал публічних закупівель у зазначеному напрямі наразі використовується в Україні шляхом значного пришвидшення процедур публічних закупівель з одночасним дотриманням міжнародних стандартів їхньої прозорості завдяки заходам, наданим у табл. 2.

У протистоянні агресії РФ чи не найважливішим напрямом є використання публічних закупівель для задоволення потреб ЗСУ, інших військових формувань, правоохоронних органів та ДСНС в рамках реалізації запитів підтримки від сектора безпеки і оборони. Публічні закупівлі для потреб Сил оборони України мають такі характеристики як швидкість, секретність та прозорість. Наразі у цій сфері діють механізми, надані на рис. 4.

Отже, використання настанови GUID 5280 в реалізації державної політики досягнення стратегічних цілей відповідно до національних інтересів, національних пріоритетів розвитку і соціальної політики та міжнарод-

Таблиця 2

Заходи з пришвидшення процедур публічних закупівель в Україні з дотриманням міжнародних стандартів їхньої прозорості

Заходи	Зміст та підстави
Оперативне відновлення об'єктів критичної інфраструктури	Проведення відкритих торгів із завантаженням пропозицій за 7 днів, укладання прямих договорів у разі нагальної потреби без тендеру (але з обов'язковим звітуванням у системі Prozorro) [23]
Створення Цифрової екосистеми для підзвітного управління відновленням (DREAM Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) [27]	Цифрова екосистема функціонує за принципом «усі бачать усе». В ній відстежується весь цикл проєкту (від фіксації руйнування до завершення робіт та їхньої оплати). Цифрова екосистема інтегрована із системою Prozorro (публічні закупівлі пов'язані з конкретним об'єктом інфраструктури), що сприяє посиленню довіри міжнародних донорів, які фінансують модернізацію інфраструктури завдяки дотриманню принципу підзвітності, про який йдеться у тому числі в настанові GUID 5280, щодо ефективного використання коштів при відновленні критичної та соціальної інфраструктури
Офіційне закріплення в Україні (у нормативних та програмних документах) модернізаційно орієнтованого стратегічного стандарту відновлення	Орієнтація публічних закупівель не просто на ремонт пошкоджених або зруйнованих об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, а на їхнє оновлення за сучасними стандартами енергоефективності та безбар'єрності (модернізація за принципом «Build Back Better» – «Відбудувати краще, ніж було»). У Плані відновлення України (Ukraine Recovery Plan) [17], представленому на конференції в Лугано у 2022 р., «Build Back Better» є наскрізним принципом для всіх 15 національних програм. У методичних матеріалах EU4PFM зазначено, що в аудиті публічних закупівель за настановою GUID 5280 у проєкті відновлення має перевірятися врахування принципу «Build Back Better» (наприклад, чи заявлено у тендері вищі вимоги до енергоефективності, ніж були у зруйнованій будівлі)
Стимулювання вітчизняних виробників техніки для інфраструктури (громадський транспорт, енергетичне обладнання, комунальна та спецтехніка тощо)	Встановлення вимог до замовника щодо ступеня локалізації у продукції (вартість товарів має дорівнювати або перевищувати 200 тис. грн) відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» (Розділ Х «Прикінцеві та перехідні положення», пункт 6-1) та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості» [22]. У 2026 р. ступінь локалізації у продукції має становити не менше 25%
Залучення іноземних підрядників з досвідом будівництва високотехнологічних об'єктів енергетики	Використання у публічних закупівлях за кошти міжнародних фінансових організацій інтегрованих до вітчизняного законодавства правил іноземних підрядників

Джерело: складено авторами

них зобов'язань України перебуває на початкових етапах. Пришвидженню цього заважають не лише умови воєнного стану в країні, що примушує до деякої міри відхилитися від рекомендацій у цій частині настанови GUID 5280, а й практична відсутність системної методології аудиту публічних закупівель із зазначених позицій. Впровадження зазначеного напрямку аудиторської діяльності у першу чергу має передбачати не лише отримання офіційного статусу настанови GUID 5280, а й законодавче закріплення низки преференцій для окремих груп постачальників відповідних товарів або ж обов'язкової їх закупівлі за окремими групами чи категоріями.

В цілому стратегічний підхід в аудиті публічних закупівель є важливим чинником ефективності управління державними витратами і ризиками, що пов'язані із закупівлями. Проведення аудиту публічних закупівель за цим вектором дозволить Рахунковій палаті як вищому органу аудиту в Україні оцінювати запровадження національних стратегій в організації закупівельної діяльності на рівні уряду, функцій відомств або при реалізації конкретних програм чи проєктів.

Висновок. На фоні сучасних викликів роль публічних закупівель як особливого інструменту державного ре-

гулювання економіки України неухильно зростає. Публічні закупівлі вже виокремилися на особливий об'єкт аудиту, що потребує розроблення спеціальних організаційних та методичних підходів до його проведення.

Рахункова палата, що представляє Україну в INTOSAI, має застосовувати у своїй діяльності щодо будь-яких об'єктів аудиту основні принципи діяльності INTOSAI та Систему професійних документів INTOSAI в частині, що не суперечить законодавству України. Не є винятком і аудит публічних закупівель, в якому Рахункова палата має керуватися положеннями настанови GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель», що містить загальні принципи та підходи до аудиту публічних закупівель, особливості проведення всіх трьох видів аудиту в сфері публічних закупівель, а також рекомендації (non-mandatory guidelines), що базуються на положеннях фундаментальних стандартів ISSAI.

Настанова GUID 5280 «Керівництво з аудиту публічних закупівель» тісним чином взаємопов'язана з методичними рекомендаціями EU4PFM (програма Європейського Союзу для підтримки України в реформуванні управління державними фінансами) щодо перевірки публічних закупівель. У методичних рекомендаціях EU4PFM фундамен-

Рис. 4. Механізми публічних закупівель для потреб Сил оборони України

Джерело: складено авторами з використанням [1; 15; 20; 21; 24]

тальні стандарти ISSAI з аудиту та загальні принципи та підходи до аудиту публічних закупівель, надані в настанові GUID 5280, адаптовано до українського законодавства та використовуюваної системи Prozorro.

Попри відсутність в настанові GUID 5280 статусу обов'язкової до виконання її рекомендації можуть і мають використовуватися Рахунковою палатою і не лише в аудиті публічних закупівель, а й в реалізації державної політики досягнення стратегічних цілей відповідно до національних інтересів, національних пріоритетів розвитку та міжнародних зобов'язань України, розробленні національної стратегії розвитку тендерної системи, що охоплює і макро- і мікрорівні. Для цього необхідне створення відповідної методологічної бази.

Використання рекомендацій настанови GUID 5280 сприятиме повнішому виконанню публічними закупівлями функцій одного з найважливіших інструментів державного регулювання економіки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адаптація системи публічних закупівель до викликів воєнного стану : аналітична записка. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2023. 14 с. URL: <https://niss.gov.ua>
2. Аналітичний модуль BI Prozorro // Електронна система публічних закупівель. URL: <https://bi.prozorro.org>
3. Бойко І. М., Маркевич Є. Р. Концептуальна природа публічних закупівель у межах системи публічного управління. *Економіка: реалії часу*. 2025. № 2 (78). С. 118–126. DOI: 10.5281/zenodo.15427578
4. В 2024 році Держаудитслужба попередила порушення законодавства у сфері публічних закупівель на суму 22,4 млрд грн // ДАСУ. 03.02.2025. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/news/5273>
5. Вітюк М., Юрій Е. Сучасний стан процесу фінансового контролю у сфері публічних закупівель. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. № 10. С. 101–108. DOI: 10.32851/2708-0366/2021.10.14
6. Грицишен Д. О., Свірко С. В., Супрунова І. В. Публічні закупівлі в умовах реформування системи управління державними фінансами: аналітичний аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 7. DOI: 10.32702/2307-2156-2019.7.3
7. Директива Європейського парламенту і Ради 2014/24/ЄС від 26.02.2014 Про публічні закупівлі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_052-14#Text
8. Додаткова угода № 1 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, про внесення змін до Угоди про фінансування «Програма підтримки державного управління фінансами для України – EU4PFM» (ENI/2017/040-426). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-21#n2
9. Звіт про результати аналізу щорічного звіту Міністерства економіки України щодо функціонування системи публічних закупівель. URL: <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/32127.pdf>
10. Киян Д. В. Державний контроль у сфері публічних закупівель в Україні. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 338–342. DOI: 10.32782/pdu.2024.3.49
11. Малолітнева В. Якими мають бути публічні закупівлі в Україні у післявоєнний період // Вокс Україна. 22.09.2022. URL: <https://voxukraine.org/yakymy-mayut-buty-publichni-zakupivli-v-ukrayini-u-pislyavoyennyj-period>
12. Науменко М. Публічні закупівлі 2025: ключові зміни та актуальний стан. 18.09.2025. URL: <https://mitrax.ua/uk/blog/publicni-zakupivli-2025-klyuchovi-zmini-ta-aktualnij-stand/>

13. Нинюк І. І. Публічні закупівлі та державні фінанси в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. DOI: 10.5281/zenodo.15073249
14. Ніколов Ю. Україна від корупції щороку втрачає 955 мільярдів // *Наші гроші*. 14.03.2021. URL: <https://nashigroshi.org/2021/03/14/ukraina-vid-koruptsii-shchoroku-vtrachaie-955-mil-iardiv/>
15. Особливості здійснення оборонних закупівель під час воєнного стану по Постанові № 1275 // *Prozorro Infobox*. URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/osoblivosti-zdiysnennya-oboronnih-zakupivel-pid-chas-voennogo-stanu-po-postanovi-1275>
16. Письменна М. С. Державний аудит та аналіз публічних закупівель : монографія. Київ : ЦУЛ, 2017. 452 с.
17. План відновлення України (Ukraine Recovery Plan). URL: <https://recovery.gov.ua>
18. Подолячук О., Кожухівський О. Фінансовий контроль у системі публічних закупівель. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 80. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-80-168
19. Популярні корупційні схеми в публічних закупівлях // *УС.Market*. 07.08.2023. URL: <https://blog.youcontrol.market/popularni-koruptsiini-skhemi-v-publichnikh-zakupivliakh>
20. Посібник для уповноважених осіб із закупівель у військових частинах. Київ : МОУ, 2024. 88 с. URL: <https://www.mil.gov.ua>
21. Посібник із закупівель для громад: допомога ЗСУ. Київ : USAID «ГОВЕРЛА», 2023. 42 с. URL: <https://decentralization.ua>
22. Про публічні закупівлі : Закон України від 16.12.2021 № 1977-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-20#Text>
23. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-p#Text>
24. Про оборонні закупівлі : Закон України від 16.08.2022 № 2526-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80820#Text>
25. Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 № 1371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1371-2002-p#Text>
26. Про прийняття за основу проекту Закону України «Про публічні закупівлі» : Постанова Верховної Ради України від 17.09.2024 № 3971-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3971-IX#Text>
27. Про реалізацію експериментального проекту щодо створення, впровадження та забезпечення функціонування Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.11.2022 № 1286. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2022-p#Text>
28. Про стан сфери публічних закупівель в Україні за 2025 рік : аналітичний звіт Мінекономіки. 2026. URL: <https://www.me.gov.ua>
29. Програма ЄС з підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM). URL: <https://eu4pfm.com.ua>
30. Програма EU4PFM // Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/eu4pfm>
31. Продовження програми EU4PFM // Рахункова палата. URL: <https://rp.gov.ua/IntTechAss/EU4PFM/?id=1323>
32. Публічні закупівлі для новеньких // *Transparency International Ukraine*. 16.09.2020. URL: <https://ti-ukraine.org/blogs/publiczni-zakupivli-dlya-novenkyh/>
33. EU4PFM підбив підсумки роботи Компонента у I півріччі 2025. URL: <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=2626>
34. Рахункова палата та EU4PFM: практичні кроки до ефективного аудиту закупівель. 28.04.2025. URL: <https://rp.gov.ua/IntCooperation/Events/?id=2533>
35. Русін В. М. Контроль у сфері публічних закупівель. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/4c822e9e-4299-4c34-835f-bc65d5b952ed/content>
36. Система професійних документів INTOSAI (IFPP) // Рахункова палата. URL: <https://rp.gov.ua/About/Standard/>
37. Співпраця Рахункової палати з INTOSAI. URL: <https://rp.gov.ua/INTOS/INTOSAI/?id=129>
38. Стратегія розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/About/Strategy/Strategy_ACU_2025-2029_.pdf
39. Ткаченко Н. Трансформація публічних закупівель в Україні. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 123–138.
40. Угода про асоціацію з ЄС. Блок 5. Державні закупівлі // *ProZorro / EdEra*. URL: <https://ed-era.com/projects/eu-agreement/b5>
41. Угода про фінансування програми EU4PFM. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-18#Text
42. Хорунжак Н. М. Публічні закупівлі: шляхи вирішення організаційних і контрольно-облікових проблем. *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 3 (32). С. 143–149.
43. Яременко С. Роль і функції органів державного контролю. URL: <https://infobox.prozorro.org/upload/files/main/2044/615/organi-derzhkontrolyu-20-10-1-fin.pdf>
44. Drozd I., Pysmenna M., Pohribna N., Zdyrko N., Kulish A. Audit assessment of the effectiveness of public procurement procedures. *Independent Journal of Management & Production*. 2021. Vol. 12. № 3. P. 85–107. DOI: 10.14807/ijmp.v12i3.1522
45. Federal Contracting by Veteran-Owned Small Businesses: An Overview and Analysis of Contemporary Issues. URL: <https://www.congress.gov/crs-product/R47226>
46. GUID 5280. Guidance for audits of public procurement. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/Endorsement-Version-Guid-5280-Guidance-for-audits-of-public-procurement-1.pdf>
47. ISO 20400:2017 Sustainable procurement – Guidance. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:20400:ed-1:v1:en>
48. Mandatory minimum 5% Indigenous procurement target. URL: <https://www.sac-isc.gc.ca/eng/1691786841904/1691786863431>
49. Performance Audit Guidelines. ISSAI 3000–3100. URL: <https://www.auditorgeneral.gov.tt/sites/default/files/Performance%20Audit%20Guidelines.pdf>
50. Performance Auditing // KPMG. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2016/05/Performance-Auditing.pdf> (assets.kpmg in Bing)
51. Prozorro підбило підсумки публічних закупівель у 2024 році. 15.01.2025. URL: <https://radnuk.com.ua/novyny/prozorro-pidbylo-pidsumky-publichnykh-zakupivel-u-2024-rotsi/>
52. Veteran contracting assistance programs // SBA. URL: <https://www.sba.gov/federal-contracting/contracting-assistance-programs/veteran-contracting-assistance-programs>

REFERENCES

- Boiko I. M. & Markevych Ye. R. (2025). Kontseptualna pryroda publichnykh zakupivli u mezhakh systemy publichnoho upravlinnia [Conceptual nature of public procurement within the public administration system]. *Ekonomika: realii chasu*, 2 (78), 118–126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15427578>
- DASU. (2025, February 3). V 2024 rotsi Derzhadytsluzhba poperedyla porushennia zakonodavstva u sferi publichnykh zakupivel na sumu 22,4 mlrd hrn [In 2024, the State Audit Service prevented violations of legislation in the field of public procurement in the amount of UAH 22.4 billion]. <https://dasu.gov.ua/ua/news/5273>
- Dodatkova uhoda № 1 mizh Uriadom Ukrainy ta Yevropeiskoiu Komisiieiu, shcho diie vid imeni Yevropeiskoho Soiuzu, pro vnesennia zmin do Uhody pro finansuvannia «Prohrama pidtrymky derzhavnogo upravlinnia finansamy dlia Ukrainy – EU4PFM» (ENI/2017/040 426) [Addendum No. 1 between the Government of Ukraine and the European Commission, acting on behalf of the European Union, on amendments to the Financing Agreement "Public Finance Management Support Programme for Ukraine – EU4PFM" (ENI/2017/040 426)]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-21#n2
- Drozd I., Pysmenna M., Pohribna N., Zdyrko N. & Kulish A. (2021). Audit assessment of the effectiveness of public procurement procedures. *Independent Journal of Management & Production*, 3(12), 85–107. <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1522>
- Dyrektyva Yevropeiskoho parlamentu i Rady 2014/24/YeS vid 26.02.2014 Pro publichni zakupivli [Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement] (2014, February 26). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_052-14#Text
- Elektronna systema publichnykh zakupivel. Analitychnyi modul BI Prozorro [Analytical module BI Prozorro]. <https://bi.prozorro.org>
- EU4PFM pidbyv pidsumky roboty Komponenta u I pivrichchi 2025 [EU4PFM summed up the work of the Component in the first half of 2025] (2025). <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=2626>
- Federal Contracting by Veteran-Owned Small Businesses: An Overview and Analysis of Contemporary Issues. <https://www.congress.gov/crs-product/R47226>
- GUID 5280. Guidance for audits of public procurement. <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/Endorsement-Version-Guid-5280-Guidance-for-audits-of-public-procurement-1.pdf>
- Hrytsyshen D. O., Svirko S. V. & Suprunova I. V. (2019). Publichni zakupivli v umovakh reformuvannia systemy upravlinnia derzhavnymu finansamy: analitychnyi aspekt [Public procurement in the conditions of reforming the state finance management system: analytical aspect]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 7. <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.7.3>
- ISO 20400:2017 Sustainable procurement – Guidance (2017). <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:20400:ed-1:v1:en>
- Khorunzhak N. M. (2016). Publichni zakupivli: shliakhy vyrishennia orhanizatsiinykh i kontrolno-oblikovykh problem [Public procurement: ways to solve organizational and control-accounting problems]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 3 (32), 143–149.
- KPMG. (2016). Performance Auditing. <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2016/05/Performance-Auditing.pdf>
- Kyian D. V. (2024). Derzhavnyi kontrol u sferi publichnykh zakupivel v Ukraini [State control in the sphere of public procurement in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 3, 338–342. <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.49>
- Malolitneva V. (2022, September 22). Yakymy maiut buty publichni zakupivli v Ukraini u pisliavoiennyi period [What public procurement in Ukraine should be like in the post-war period]. *Voks Ukraina*. <https://voxukraine.org/yakymy-mayut-buty-publichni-zakupivli-v-ukrayini-u-pislyavoyennyj-period>
- Mandatory minimum 5% Indigenous procurement target. <https://www.sac-isc.gc.ca/eng/1691786841904/1691786863431>
- me.gov.ua (2026). Pro stan sfery publichnykh zakupivel v Ukraini za 2025 rik: analitychnyi zvit Minekonomiky [On the state of the public procurement sphere in Ukraine for 2025: analytical report of the Ministry of Economy]. <https://www.me.gov.ua>
- Ministerstvo finansiv Ukrainy. Prohrama EU4PFM [EU4PFM Program]. <https://mof.gov.ua/uk/eu4pfm>
- MOU (2024). *Posibnyk dlia upovnovazhenykh osib iz zakupivel u viiskovykh chastynakh* [Manual for authorized procurement officers in military units]. Kyiv: MOU. <https://www.mil.gov.ua>
- Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen (2023). *Adaptatsiia systemy publichnykh zakupivel do vykykiv voiennoho stanu: analitychna zapyska* [Adaptation of the public procurement system to the challenges of martial law: analytical note]. Kyiv: Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. <https://niss.gov.ua>
- Naumenko M. (2025, September 18). Publichni zakupivli 2025: kliuchovi zminy ta aktualnyi stan [Public procurement 2025: key changes and current state]. <https://mitrax.ua/uk/blog/publichni-zakupivli-2025-klyuchovi-zmini-ta-aktualnij-stan/>
- Nikolov Yu. (2021, March 14). Ukraina vid koruptsii shchoroku vtrachaie 955 miliardiv [Ukraine loses 955 billion every year from corruption]. *Nashi hroshi*. <https://nashigroshi.org/2021/03/14/ukraina-vid-koruptsii-shchoroku-vtrachaie-955-mil-iardiv/>
- Nyuiuk I. I. (2025). Publichni zakupivli ta derzhavni finansy v Ukraini [Public procurement and state finances in Ukraine]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15073249>
- Performance Audit Guidelines. ISSAI 3000–3100. <https://www.auditorgeneral.gov.tt/sites/default/files/Performance%20Audit%20Guidelines.pdf>
- Plan vidnovlennia Ukrainy (Ukraine Recovery Plan). <https://recovery.gov.ua>
- Podolianshuk O. & Kozhukhivskiy O. (2025). Finansovyi kontrol u systemi publichnykh zakupivel [Financial control in the public procurement system]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 80. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-168>
- Prohrama YeS z pidtrymky upravlinnia derzhavnymu finansamy v Ukraini (EU4PFM) [EU Programme for Public Finance Management Support in Ukraine (EU4PFM)]. <https://eu4pfm.com.ua>
- ProZorro / EdEra. Uhoda pro asotsiatsiiu z YeS. Blok 5. Derzhavni zakupivli [Association Agreement with the EU. Block 5. Public procurement]. <https://ed-era.com/projects/eu-agreement/b5>
- Prozorro Infobox. Osoblyvosti zdiisnennia oboronnykh zakupivel pid chas voiennoho stanu po Postanovi № 1275 [Features of defense procurement during martial law under Resolution No. 1275]. <https://infobox.prozorro.org/articles/osoblyvosti-zdiysnennya-oboronnih-zakupivel-pid-chas-voyennogo-stanu-po-postanovi-1275>
- Prozorro pidbylo pidsumky publichnykh zakupivel u 2024 rotsi [Prozorro summed up the results of public procurement in 2024] (2025, January 15). <https://radnuk.com.ua/novyny/prozorro-pidbylo-pidsumky-publichnykh-zakupivel-u-2024-rotsi/>
- Pysmenna M. S. (2017). *Derzhavnyi audyt ta analiz publichnykh zakupivel: monohrafiia* [State audit and analysis of public procurement: monograph]. Kyiv: TsUL.

Rakhunkova palata. Systema profesiinykh dokumentiv INTOSAI (IFPP) [INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP)]. <https://rp.gov.ua/About/Standard/>

Rakhunkova palata. Prodovzhennia prohramy EU4PFM [Continuation of the EU4PFM program]. <https://rp.gov.ua/IntTechAss/EU4PFM/?id=1323>

Rakhunkova palata ta EU4PFM: praktychni kroky do efektyvnoho audytu zakupivel [Accounting Chamber and EU4PFM: practical steps towards effective procurement audit] (2025, April 28). <https://rp.gov.ua/IntCooperation/Events/?id=2533>

Rusin V. M. (2020). Kontrol u sferi publichnykh zakupivel [Control in the field of public procurement]. *Efektivna ekonomika*. <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/4c822e9e-4299-4c34-835f-bc65d5b952ed/content>

SBA. Veteran contracting assistance programs. <https://www.sba.gov/federal-contracting/contracting-assistance-programs/veteran-contracting-assistance-programs>

Spivpratsia Rakhunkovoi palaty z INTOSAI [Cooperation of the Accounting Chamber with INTOSAI]. <https://rp.gov.ua/INTOSAI/INTOSAI/?id=129>

Stratehiia rozvytku Rakhunkovoi palaty na 2025–2029 roky [Development Strategy of the Accounting Chamber for 2025–2029]. https://rp.gov.ua/upload-files/About/Strategy/Strategy_ACU_2025-2029_.pdf

Tkachenko N. (2018). Transformatsiia publichnykh zakupivel v Ukraini [Transformation of public procurement in Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, 9, 123–138.

Transparency International Ukraine. (2020, September 16). Publichni zakupivli dlia novenykh [Public procurement for newcomers]. <https://ti-ukraine.org/blogs/publicni-zakupivli-dliya-novenykh/>

Uhoda pro finansuvannia prohramy EU4PFM [Financing agreement for the EU4PFM program]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-18#Text

USAID «HOVERLA» (2023). *Posibnyk iz zakupivel dlia hromad: dopomoha ZSU* [Procurement guide for communities: assistance to the AFU]. Kyiv: USAID «HOVERLA». <https://decentralization.ua>

Vitiuk M. & Yurii E. (2021). Suchasnyi stan protsesu finansovoho kontroliu u sferi publichnykh zakupivel [Current state of the financial control process in the field of public procurement]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika*, 10, 101–108. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.10.14>

Yaremenko S. Rol i funktsii orhaniv derzhavnoho kontroliu [The role and functions of state control bodies]. <https://infobox.prozorro.org/upload/files/main/2044/615/organi-derzhkontrolyu-20-10-1-fin.pdf>

YC.Market. (2023, August 7). Populiarni koruptsiini skhemy v publichnykh zakupivliakh [Popular corruption schemes in public procurement]. <https://blog.youcontrol.market/populiarni-koruptsiini-skhiemi-v-publichnykh-zakupivliakh>

zakon.rada.gov.ua (2022, August 16). Pro oboronni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 16.08.2022 № 2526 IX [On defense procurement: Law of Ukraine of 16.08.2022 № 2526 IX] (2022, August 16). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80820#Text>

zakon.rada.gov.ua (2002, September 13). Pro poriadok uchasti tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady u diialnosti miz-

hnarodnykh orhanizatsii, chlenom yakykh ye Ukraina: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.09.2002 № 1371 [On the procedure for participation of central executive bodies in the activities of international organizations of which Ukraine is a member: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 13.09.2002 № 1371]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1371-2002-p#Text>

zakon.rada.gov.ua (2024, September 17). Pro pryiniattia za osnovu proiektu Zakonu Ukrainy «Pro publichni zakupivli»: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 17.09.2024 № 3971 IX [On the adoption as a basis of the draft Law of Ukraine "On Public Procurement": Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated 17.09.2024 № 3971 IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3971-IX#Text>

zakon.rada.gov.ua (2021, December 16). Pro publichni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 16.12.2021 № 1977 IX [On public procurement: Law of Ukraine of 16.12.2021 № 1977 IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-20#Text>

zakon.rada.gov.ua (2022, November 15). Pro realizatsiiu eksperymentalnoho proiektu shchodo stvorennia, vprovadzhennia ta zabezpechennia funktsionuvannia Yedynoi tsyfrovoy intehrovanoi informatsiino-analitychnoi systemy upravlinnia protsesom vidbudovy obiektiv nerukhomoho maina, budivnytstva ta infrastruktury: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.11.2022 № 1286 [On the implementation of an experimental project for the creation, implementation and ensuring the functioning of the Unified digital integrated information and analytical system for managing the process of reconstruction of real estate, construction and infrastructure objects: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 15.11.2022 № 1286]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2022-p#Text>

zakon.rada.gov.ua (2022, October 12). Pro zatverdzhennia osoblyvostei zdiisnennia publichnykh zakupivel tovariv, robit i posluh dlia zamovnykiv, peredbachenykh Zakonom Ukrainy «Pro publichni zakupivli», na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini ta protiahom 90 dniv z dnia yoho pryypynennia abo skasuvannia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12.10.2022 № 1178 [On approval of the specifics of public procurement of goods, works and services for customers provided for by the Law of Ukraine "On Public Procurement" for the period of the legal regime of martial law in Ukraine and within 90 days from the date of its termination or cancellation: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 12.10.2022 № 1178]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-p#Text>

Zvit pro rezultaty analizu shchorichnoho zvitv Ministerstva ekonomiky Ukrainy shchodo funktsionuvannia systemy publichnykh zakupivel [Report on the results of the analysis of the annual report of the Ministry of Economy of Ukraine on the functioning of the public procurement system]. <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/32127.pdf>

Стаття надійшла до редакції 02.03.2026 р.

Статтю прийнято до публікації 19.03.2026 р.

Прилюднено 23.04.2026 р.